

## **QORTI TAL-APPELL**

### **IMĦALLFIN**

**S.T.O. PRIM IMĦALLEF JOSEPH AZZOPARDI  
ONOR. IMĦALLEF JOSEPH R. MICALLEF  
ONOR. IMĦALLEF TONIO MALLIA**

**Seduta ta' nhar il-Ġimgħa, 19 ta' Lulju, 2019.**

**Numru 1**

**Rikors numru 351/17LM**

**eHealth Limited (C -68844)**

**v.**

**Sergio Giglio, Bruno Giglio and S.S. Giovanni e Paolo S.r.l. u  
Permira Advisers LLP, Pantheon Holdco Limited u Permira  
Associati SpA**

**Il-Qorti:**

1. Dan huwa provvediment dwar jekk din il-Qorti għandhiex tilqa' talba magħmula mill-intimati appellanti Permira Advisers Holding Limited, Permira Advisers LLP, Permira Associati SpA u Pantheon

Holdco Limited b'rikors tagħhom tal-21 ta' Frar, 2019<sup>1</sup>, biex tagħmel Riferenza għal deċiżjoni preliminari lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea għall-finijiet tal-artikolu 267 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea u dan minħabba dak deċiż mill-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili b'sentenza *in parte* mogħtija fit-23 ta' Mejju, 2018<sup>2</sup> (minn issa 'l hemm imsejha "s-sentenza appellata"), li biha u għar-raġunijiet hemm imsemmija, ċaħdet żewġ eċċezzjonijiet preliminari tas-soprasessjoni għall-finijiet tal-artikoli 29(1) u 30(1) tar-Regolament (UE) tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-12 ta' Diċembru, 2012 dwar il-Ġurisdizzjoni u r-Rikonossiment u l-Eżekuzzjoni ta' Sentenzi fi Kwistjonijiet Ċivili u Kummerċjali<sup>3</sup> (minn issa 'l hemm imsejha r-"Regolament Riformulat");

2. L-appellanti kienu talbu l-permess mingħand l-ewwel Qorti biex jithallew jappellaw mis-sentenza appellata, liema permess ingħatalhom fid-9 ta' Lulju, 2018 b'digriet mogħti fil-qorti bil-miftuħ<sup>4</sup>. L-appellanti ressqu l-appell tagħhom mis-sentenza appellata fis-27 ta' Lulju, 2018, f'liema appell l-appellanti qanqlu l-kwestjoni tat-tifsira u l-applikazzjoni mill-ewwel Qorti tal-prinċipju tal-*lis alibi pendens* fid-dritt proċedurali Malti meta mqabbel mal-prinċipju tal-*lis pendens* kif mifhum fir-Regolament Riformulat;

---

<sup>1</sup> Paġġ. 1130 – 8 tal-proċess

<sup>2</sup> Paġġ. 1053 sa 1069 tal-proċess

<sup>3</sup> Reg. Nru. 1215/2012(UE)

<sup>4</sup> Paġġ. 1081 tal-proċess

3. Fir-rikors imressaq minnhom fil-21 ta' Frar, 2019, u li dwaru qiegħed jingħata dan il-provvediment, l-appellanti jgħidu li għalkemm qajmu l-aggravji kontra s-sentenza appellata b'mod dettaljat fir-Rikors tal-Appell, iqisu li l-istess aggravji jinvolvu mistoqsijiet ta' dritt komunitarju li huma mħollija għall-interpretazzjoni esklussiva tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropeja (minn issa 'l hemm imsejħha l-“QĠUE”) u huwa minħabba f'hekk li ressuq din it-talba ta' Riferenza lil din il-Qorti. Jgħidu li, għalkemm illum il-ġurnata huwa stabbilit li l-prinċipju ta' *lis pendens* taħt ir-Regolament Riformalat iħaddan tifsira awtonoma u indipendenti minn kif jista' jitfisser taħt xi liġi nazzjonali, sallum għadu ma ġiex determinat jekk ċessjoni ta' azzjoni jew ta' jeddijiet litigjużi bejn *parent company* u sussidjarja tagħha li ċ-ċedent hija azzjonista waħdanija tagħha hijiex materjali għat-tħaddim tas-sub-artikoli 29(1) jew 30(1) tal-imsemmi Regolament u jekk għandhomx jitqiesu bħala “l-istess partijiet” fil-kawża għall-finijiet tal-imsemmija sub-artikoli;

4. Fl-istess rikors, l-appellanti nkludew ukoll iż-żewġ mistoqsijiet li huma jissuġġerixxu li din il-Qorti tirreferi lill-QĠUE f'każ li tilqa' t-talba tagħhom għal Riferenza għal deċiżjoni preliminari<sup>5</sup>;

5. L-appellanti jgħidu li fuq il-kwestjoni l-aħħar imsemmija, din il-Qorti hija marbuta li tagħmel riferenza preliminari lill-QĠUE taħt l-artikolu 267 tal-Trattat, u dan biex ikun żgurat li tingħata interpretazzjoni

---

<sup>5</sup> § 20 tar-rikors f'paġġ. 1137 – 8 tal-proċess

uniformi dwar it-tħaddim ta' xi att komunitarju, bil-għan li titwettaq kooperazzjoni mill-qrib bejn il-qrati nazzjonali fi ħdan l-Unjoni. Huma jgħidu li dwar il-kwestjoni mqajma minnhom fir-rikors tagħhom, ma tgħodd l-ebda waħda mit-tliet eċċezzjonijiet li taħthom qorti nazzjonali tista' tagħżel li ma tagħmilx Riferenza lill-QĠUE;

6. L-appellanti l-oħrajn Sergio Giglio, Bruno Giglio u l-kumpannija S.S. Giovanni e Paolo S.r.l. wiegħbu għat-talba tal-appellanti fis-7 ta' Marzu, 2019, fejn iddikjaraw li kienu jaqblu mat-talba għar-Riferenza għal deċiżjoni preliminari;

7. L-appellata eHealth wiegħbet għat-talbiet tal-appellanti b'Risposta mressqa fl-1 ta' April, 2019, billi wara li fissret l-għanijiet maħsuba ta' riferenza preliminari taħt l-artikolu 267 tat-Trattat qalet li ma tirriżultax il-ħtieġa biex din il-Qorti tasal titlob ir-riferenza lill-QĠUE u dan għaliex tgħid li d-Dritt Komunitarju u b'mod partikolari r-Regolment Riformulat huwa ċar f'dak li wieħed għandu jifhem bil-kliem "l-istess partijiet" fil-kawża għall-finijiet tat-tħaddim tal-*lis pendens*. Issaħħaħ din il-fehma tagħha bit-tismija ta' deċiżjonijiet mogħtija mill-QĠUE nnifisha f'dan ir-rigward;

8. Semgħet it-trattazzjoni estensiva tal-avukati tal-partijiet waqt is-smiġħ tad-9 ta' April, 2019;

9. Rat l-atti rilevanti kollha tal-kawża prinċipali u kif ukoll in-Nota ta' Riferenzi mressqa mill-appellanti waqt is-smiġħ tad-9 ta' April, 2019 u d-dokumenti mehmużin magħha;

10. Rat li r-rikors tħalla għad-deċiżjoni dwar ir-Riferenza preliminari;

***Ikkunsidrat:***

11. Illi din il-proċedura trid tabilfors titqies fil-qafas tal-kawża prinċipali u l-istadju li waslet fih. Is-sentenza appellata tirrigwarda aspekk proċedurali preliminari mqajjem mill-appellanti dwar jekk l-ewwel Qorti kienx messha tissoprassjedi s-smiġħ tal-kawża prinċipali ladarba, qabel ma nfetħet il-kawża prinċipali quddiem il-Qorti f'Malta f'April tal-2017, kienet infetħet kawża oħra f'Mejju tal-2016 quddiem Qorti taljana u liema kawża għadha qiegħda tinstema' u li l-appellanti jgħidu li tittratta l-istess oġġett tal-kawża prinċipali li nfetħet f'Malta;

12. Illi l-aspekk ta' dritt komunitarju li jinstilet mis-sentenza appellata huwa t-tifsir xieraq li għandu jingħata lill-artikolu 29(1) u 30(1) tar-Regolament Riformulat;

13. Illi ż-żewġ artikoli msemmija jgħidu hekk:

Artikolu 29

*“(1) Mingħajr preġudizzju għall-artikolu 31(2), meta proċedimenti li jinvolvu l-istess kawża ta’ azzjoni u bejn l-istess partijiet ikunu miġjuba quddiem qorti ta’ Stati Membri differenti, kull qorti apparti l-ewwel qorti li jkollha quddiemha l-każ għandha, fuq inizjattiva tagħha stess, tissospendi l-proċedimenti ta’ quddiemha sa dak iż-żmien li fih tiġi stabbilita l-ġurisdizzjoni tal-ewwel qorti invokata.*

*“(2) Fil-każijiet imsemmija fil-paragrafu 1, fuq talba ta’ qorti li tiegħu konjizzjoni tal-kawża, kwalunkwe qorti invokata għandha mingħajr dewmien tinforma lill-ewwel qorti bid-data meta tressqu l-proċedimenti quddiemha skont l-Artikolu 32*

*“(3) Meta tiġi stabbilita l-ġurisdizzjoni tal-ewwel qorti invokata, kull qorti oħra apparti l-ewwel qorti invokata għandha tastjeni mill-ġurisdizzjoni favur dik il-qorti.”*

Artikolu 30

*“(1) Meta azzjonijiet relatati jkunu pendenti fi qorti ta’ Stati Membri differenti, kwalunkwe qorti apparti l-qorti li tkun l-ewwel invokata għandha tissospendi l-proċedimenti ta’ quddiemha.*

*“(2) Fejn l-azzjoni tkun pendenti fil-prim’istanza quddiem l-ewwel qorti, kwalunkwe qorti oħra tista’ wkoll, fuq talba ta’ waħda mill-partijiet, tiċċhad il-ġurisdizzjoni jekk il-qorti l-ewwel invokata jkollha ġurisdizzjoni fuq l-azzjonijiet ikkonċernati u li l-liġi tagħha tippermetti l-konsolidazzjoni tagħhom.*

*“(3) Għall-finijiet ta’ dan l-Artikolu, azzjonijiet huma meqjusa li jkunu relatati meta jkunu konnessi hekk mill-qrib illi jkun aktar konvenjenti li jinstemgħu u jiġu determinati flimkien sabiex ikun evitat ir-riskju ta’ sentenzi irrikonċiljabbli li jirrizultaw minn proċedimenti separati.”;*

14. Illi huwa magħruf u aċċettat li biex tintalab riferenza għal deċiżjoni preliminari lill-QĠUE taħt l-artikolu 267 tat-Trattat (li qabel kien l-artikolu 234 tat-TEU) minn qorti nazzjonali ta’ Stat lmsieheb fl-Unjoni Ewropeja jridu jirrikorru ċirkostanzi tajbin biżżejjed biex dan isir u li, fejn ma

jirrikorrux tali elementi, ir-Riferenza ma tkunx meħtieġa. Huwa stabbilit li hemm tliet (3) ċirkostanzi magħrufa mid-duttrina u mill-ġurisprudenza fejn qorti nazzjonali m'hijiex marbuta li tgħaddi biex tressaq Riferenza għal deċiżjoni preliminari lill-QĠUE. Dawn it-tliet ċirkostanzi huma (i) meta l-mistoqsija tkun waħda li dwarha l-QĠUE tkun diġà tat it-tweġiba tagħha; (ii) fejn it-tweġiba għall-mistoqsija tista' tinstilet bla xkiel minn sentenzi (l-hekk imsejjaħ "*acte éclairé*") lil hinn min-natura jew l-għamla ta' proċeduri li wasslu għal dawk id-deċiżjonijiet u (iii) fejn it-tħaddim tal-liġi Komunitarju huw a daqstant ovvju li ma għandu jhalli l-ebda dubju dwar it-tweġiba li tista' tingħata lill-mistoqsija riferita (magħrufa bħala "*acte clair*")<sup>6</sup>. Ma' din il-kunsiderazzjoni, il-Qorti żżid li l-kwestjoni mqajma mill-appellanti fit-talba tagħhom għar-Riferenza tirrigwarda t-tifsira ta' att Komunitarju (ir-Regolament<sup>7</sup>) u mhux is-siwi tiegħu<sup>8</sup>;

15. Illi fir-rikors tagħhom biex jitolbu li din il-Qorti tagħmel ir-Riferenza għal deċiżjoni preliminari minhom mitluba, l-appellanti jsemmu sensiela ta' deċiżjonijiet tal-QĠUE u wkoll ta' qrati nazzjonali sewwasew dwar il-kwestjoni li dwarha jitolbu li ssir ir-riferenza preliminari. Mhux hekk biss, imma huma jsihqu li jeżisti volum kbir ta' sentenzi nazzjonali li nqadew bit-tifsira mogħtija mill-QĠUE dwar il-kuncett tal-*lis pendens* li l-istess qrati nazzjonali applikawhom għall-kawżi li kellhom quddiemhom;

---

<sup>6</sup> K. Lenaerts, I Masalis, K Gutman, JT Nowak (ed.) *E.U. Procedural Law* (OUP 2014) §§ 3.51 – 3.55 f'paġġ. 98 – 101

<sup>7</sup> Każ C-346/93 (*Kleinwort Benson Ltd vs City of Glasgow District Council*) QĠUE **28.3.1995** § 21

<sup>8</sup> Ara, *a contrario*, P.A., RCP **4.6.2009** fl-Attitar-Riferenza Preliminari fil-kawża fl-ismijiet **AJD Tuna Ltd vs Direttur tal-Agricoltura u s-Sajd et**

16. Illi minn dan kollu l-Qorti tqis li l-kwestjoni tat-tifsir u t-tħaddim tal-kunċett tal-*lis pendens* maħsub fir-Regolament hija determinata b'mod ċar u konsistenti mill-QĠUE u ma ngħab xejn ġdid quddiem din il-Qorti min-naħa tal-appellanti li jwassal biex issir riferenza dwar haġa li mhijiex diġà stabbilita minn dik il-Qorti;

17. Illi, madankollu, il-qofol tar-raġuni miġjuba 'l quddiem mill-appellanti biex din il-Qorti tilqa' t-talba tagħhom tintrabat mal-asserzjoni li l-kumpannija appellata fil-proċedura prinċipali tal-kawża f'Malta – eHealth Limited – hija l-*“lunga manus”* jekk mhux ukoll l-*“alter ego”* tal-kumpannija Vertical Group Holding Co Limited, li hija waħda mill-persuni mħarrka fil-kawża miftuħa quddiem il-qorti taljana u li issottomettiet lilha nnifisha għall-ġurisdizzjoni tal-qorti taljana u saħansitra ressqet talba rikonvenzjonali fl-atti ta' dik il-kawża. Mill-atti jirriżulta li Vertical hija l-azzjonista waħdiena tal-ishma ta' l-appellata eHealth;

18. Illi l-appellanti jiġbdu l-attenzjoni tal-Qorti li, fis-sentenza appellata, l-ewwel Qorti ma sabitx li kien jeżisti l-element tal-identità tal-persuni għall-finijiet tas-soprasessjoni, billi qieset li kumpannija – f'dan il-każ, l-appellata eHealth – tħaddan personalità ġuridika distinta u għalhekk ma kinitx l-istess persuna li hija parti fil-kawża quddiem il-qorti taljana;



19. Illi l-appellanti jgħidu li sallum, minkejja l-volum kbir ta' deċiżjonijiet tal-QĠUE u tal-qradi nazzjonali li jsemmu, għadha ma ngħatat l-ebda deċiżjoni dwar jekk, għall-finijiet tar-Regolament Riformulat, bil-kliem "l-istess partijiet" f'kawża, wieħed għandux jifhem ukoll il-każ ta' prinċipal assenjatur ta' jeddijiet u kumpannija sussidjarja tiegħu li lilha ssir assenjazzjoni ta' jeddijiet;

20. Illi l-Qorti qieset sewwa s-sottomissjonijiet imressqa quddiemha mill-partijiet u kif ukoll il-bosta riferenzi minnhom ċitati biex isaħħu l-argumenti rispettivi tagħhom. Hija tagħraf ukoll li l-għan ta' Riferenza huwa dak li jgħin lil qorti nazzjonali ta' Stat Imsieħeb tasal biex tagħti deċiżjoni dwar Dritt Komunitarju li tkun taqbel mat-tifsira aċċettata tal-istess Dritt. Sewwasew għaliex Riferenza taf tkun ta' għajnuna lill-qorti li tagħmilha, trid issir meta ċ-ċirkostanzi tabilhaqq juru li jeħtieġ li ssir. Dan jingħad għaliex ma għandha ssir l-ebda Riferenza fejn il-kwestjoni rinvjata lill-QĠUE ma tkunx rilevanti jew meħtieġa għas-soluzzjoni tal-episodju ġudizzjarju fil-kawża prinċipali, jew fejn dik il-Qorti tkun diġà tat il-fehma ċara tagħha u stabbiliet x'għandha tkun it-tifsira awtentika ta' dik in-norma Komunitarja;

21. Illi safejn it-talba għar-Riferenza tressqet biex issir kjarifika tal-kliem "*l-istess partijiet*" fl-artikolu 29 tar-Regolament Riformulat, din il-

Qorti tasal għall-fehma li dik it-talba mhijiex mistħoqqa. Dan jingħad, b'mod partikolari, minħabba l-fatt li ma jirriżultalhiex li huwa minnu li l-QĠUE mhux diġà tat tifsira ta' dawk il-kliem fil-qafas ta' kwestjoni bħal dik li qamet fil-kawża prinċipali li tinsab quddiem din il-Qorti. Fit-tieni lok, jidher ċar mir-Rikors tal-Appell tal-istess appellanti<sup>9</sup> li l-kwestjoni tal-“identità tal-partijiet” f'kawża li fiha jidhol l-element tal-*lis pendens* skond ir-Regolament hija definita tant li kemm huma u kif ukoll l-appellanti l-oħrajn (fir-Rikors tal-Appell tagħhom<sup>10</sup>) jiċċitaw bosta riferenzi ta' deċiżjonijiet mogħtijin kemm mill-QĠUE<sup>11</sup> u kif ukoll minn qradi nazzjonali li ħaddmu l-prinċipji stabbiliti minn dik il-Qorti dwar din il-kwestjoni<sup>12</sup>;

22. Illi, fit-tielet lok, jingħad ukoll li “*certain limits are placed on the jurisdiction of the Court of Justice to deliver preliminary rulings on the interpretation of Union Law. These limits are primarily gauged, first, at precluding the Court from ruling on facts and points of national law and on the compatibility of national rules with Union Law*”<sup>13</sup>. Fir-raba' lok, il-Qorti qiegħda tiegħu qies ukoll tal-fatt li l-ilqugħ tat-talba tal-appellanti għar-Riferenza minnhom mitluba, jgħib miegħu tabilfors l-effett li s-smiġħ tal-appell jiddewwem sakemm jintemm il-proċess tar-rinviju quddiem il-

---

<sup>9</sup> §§ VIII sa X f'paġġ. 1092 – 5 tal-proċess

<sup>10</sup> §§ 9 – 10 f'paġġ. 1113 – 5 tal-proċess

<sup>11</sup> Ara Każ C351/96 (*Drouot Assurances*) QĠUE 19.5.1998 §§

<sup>12</sup> C.A. 18.2.1994 fil-kawża *Berkeley Administration Inc. et vs McLelland et* (1995) I.L. Pr. 201 §30

<sup>13</sup> K. Lenaerts, I Masalis, K Gutman, JT Nowak (ed.) *op. cit.* § 6.20 f'paġġ. 233

QĠUE meta, kif ingħad, it-trattazzjoni tal-appell tista' ssir u l-argumenti relattivi jitressqu bla xkiel ta' xejn;

23. Illi l-Qorti tagħmilha ċara li nqdiet bir-riferenzi magħmula mill-appellanti nfushom għar-raġuni biss biex tislet ir-raġunijiet li qegħdin iwassluha biex tiddeċiedi dwar it-talba tagħhom għar-Riferenza u ma hija bl-ebda mod tagħti xi fehma tagħha dwar is-siwi tal-argumenti mressqa minnhom jew tal-aggravji fl-appell tagħhom, jew jekk hijiex taċċettahom, liema apprezzament isir biss wara li tisma' t-trattazzjoni waqt is-smiġħ tal-appell;

24. Illi dak li jingħad qabel jgħodd aktar, fil-fehma tal-Qorti, fejn jirrigwarda l-artikolu 30 tar-Regolament, billi l-kwestjoni tal-identità tal-partijiet fil-kawżi konnessi minħabba l-materja tagħhom li jitressqu f'qorti hija x'aktarx marginali<sup>14</sup>, ladarba s-soprasessjoni tingħata fuq is-saħħa tal-materja tal-kawżi konnessi aktar milli tal-identità tal-partijiet imdaħħla fihom<sup>15</sup>. F'kull każ, dwar it-talba għar-Riferenza magħmula taħt dan l-artikolu mill-appellanti jgħoddu wkoll il-kunsiderazzjonijiet li għamlet din il-Qorti dwar it-talba taħt l-artikolu 29 tar-Regolament;

---

<sup>14</sup> Cfr. A Briggs *Civil Jurisdiction Judgments* (6<sup>th</sup> Edit.) § 2.267 pp. 313 – 5

<sup>15</sup> Ara l-Każ C-406/92 (*The Tatry*) QĠUE 6.12.1994 § 58

25. Illi għalhekk, il-Qorti qed tasal għall-fehma li ma ngħatawliex raġunijiet tajba biex tilqa' t-talba tal-appellanti ħalli ssir Riferenza għal deċiżjoni preliminari lill-QĠUE;

### **Decide**

26. Għal dawn ir-raġunijiet, il-Qorti qiegħda taqta' u tiddeċiedi billi:

**Tiċhad it-talba** tal-appellanti bir-rikors tagħhom tal-21 ta' Frar, 2019, biex tagħmel Rinviju lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Komunitajiet Ewropej għal riferenza preliminari dwar il-kwestjoni mertu ta' dak ir-rikors, billi ma tirriżultax il-ħtieġa għal tali Rinviju;

**Tordna** li s-smiġħ tal-appell jitkompla bit-trattazzjoni tal-aggravji fil-mertu; u

**Tordna** li l-ispejjeż dwar dan l-episodju jbatuhom l-appellanti rikorrenti.

Joseph Azzopardi  
Prim Imħallef

Joseph R. Micallef  
Imħallef

Tonio Mallia  
Imħallef

Deputat Reġistratur  
gr